

Yeni Bir Mesleki Oluşum : Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu [OKİG]

Osman Torun*

Öz

Bu yazının amacı, Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu'nu tanıtmak ve grup tarafından gerçekleştirilen çalışmalarını meslektaşlarımızla ve kamuoyuyla paylaşmaktır. Bu çerçevede: grubun varoluş süreci, ilke ve hedefleri, yapısı ve değerleri, stratejiler ile bugüne dek gerçekleştirilen toplantılar ve bu toplantılarda dile getirilen görüşler, öneriler ve alınan kararlar hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmektedir. Bir sivil toplum projesi olarak da değerlendirilebilecek OKİG ve grup tarafından gerçekleştirilen/gerçekleştirilecek çalışmalar; dayandığı işbirliği, paylaşım, üretime ve çözüme dönük olma, bireysellikten daha ziyade "ortak akla önem verme" gibi nitelikleri ile dikkat çekmektedir. Bu çalışma, ülkemizdeki tüm meslektaşlarımıza ve ilgili tüm kişi ve kurumlara yönelik bir paylaşım ve bilgilendirme çabası olmasının yanı sıra, birlikte üretmeye ve paylaşmaya açık bir davet niteliği de taşımaktadır.

Bir ilki yaşamak ne kadar keyifliyse onu anlatmak da bir o kadar keyifli ama zordur aslında. Her şeyi ama her şeyi anlatmak istersiniz yaşananlara dair. İlk heyecanların, verilen özverili çabaların sorumluluğunu taşımak gerekir çünkü... Aşağıda, kütüphaneciliğimizin çok özel, özel olduğu kadar da boşlukta bırakılmış bir alanına yönelik bir sivil toplum uygulamasının, okul kütüphanelerinde çalışan meslektaşlarımızın kendi mesleklerini sahiplenme duygusunu ve bu duygunun yaşama geçirilişinin öyküsünü bulacaksınız.

* Osman Torun, OKİG Temsilciler Kurulu üyesi ve Terakki Vakfı Okulları Kütüphanesi'nde kütüphanecidir; e-posta: osmantorun@terakki.org.tr

Düşünceden eyleme...Hayalden gerçeğe !!!

1990'ların başlarından itibaren ülkemizde özel olarak üniversite ve araştırma kütüphaneleri, genel olarak da kütüphaneciliğimiz önemli bir değişim sürecini yaşamaya başladı. Zengin mesleki deneyim ve olanaklara sahip köklü kurumların yanı sıra açılan özel üniversiteler de bu değişimin itici gücü konumuna geldiler. Tüm bu kurumlarda görev yapan kütüphaneciler/yöneticiler, birçok yeniliğin yaşama geçirilmesinde ve bu yönelişin genişlemesinde anahtar rolü üstlendiler.

Değişimin bireyden başladığı gerçeği, gelişmelerin meslektaşlarımızca çok yakından takip edilmesi ve uygulamaya geçirilmesi sonuçlarını doğurdu. Günümüzde mesleki birçok yeni uygulama ve teknik, dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de yaşama geçirilmekte ve meslektaşlarımızca başarı ile uygulanmaktadır.

Ancak, birçok temel davranışın ve bilginin kazanıldığı, kişilik oluşumunun önemli ölçüde tamamlandığı bir döneme yönelik ilk ve ortaöğretim kurumlarımızdaki kütüphane hizmetlerinde ve anlayışında yukarıda değinilen türden bir değişimin henüz istenilen düzeyde olmadığı gözlenmektedir. Yükseköğrenim öncesinde edinilen sağlıklı bir bilgi ve araştırma kültürünün bireye/öğrenciye yapacağı katkı değerlidir ve yaşanacak üniversite deneyiminde bu kültürün katkısı önemsenmelidir. Özellikle devlet okullarında verilen kütüphane hizmetlerinin ve kütüphanelerin yetersizliği uzun yıllardır vurgulanan acı bir gerçek olarak ortada durmaktadır. Okul kütüphaneciliği alanında özel okul kütüphanelerinin olumlu uygulamaları dikkat çekmekle birlikte, devlet okulları dışındaki birçok özel okulda bile gerçek anlamda kütüphane hizmetlerinin ve mesleki eğitim görmüş kütüphanecilerin olmayışı son derece ilginç bir duruma işaret etmektedir. Yine de, özellikle son yıllarda bu yapının değişmesine yönelik olumlu uygulamalar göze çarpmaktadır. Üniversite/araştırma kütüphanesi deneyimine sahip bir kısım meslektaşlarımızın okul kütüphanelerinde görev almaya başlamasının da bu değişimde katkısının olduğu/olacağı düşünülebilir.

Çağdaş eğitim anlayışında "**kütüphane**", eğitim ve okul sisteminin önemli bir yapı taşı konumundadır/olmalıdır. Öğrenciyi temel alan bu yaklaşımda, sistem içinde yer alan gelişmiş kütüphane ve bilgi merkezleri, öğrencilerin "**kendilerini geliştirmeyi öğrendikleri yer**" olarak algılanmakta ve öğretmenlerin "**bilgi aktarıcı**" rolünden sıyrılarak "**yol gösterme/yönlendirme**" rollerini gerçekleştirmelerinde bir araç ve yol anlamı taşımaktadır. Bu anlamda kütüphaneler, öğrencilerin okul sistemi içinde "**öğrenmeyi öğrenme**" deneyimini yaşayabilecekleri, dolayısıyla "**kendilerini gerçekleştirebilecekleri**" yerdir. Böyle bir yapı, aynı zamanda hedeflenen eğitim amaçlarının da başarılması için gerekli ortam ve olanakların var olması anlamına gelmektedir.

Ülkemizde mevcut eğitim sistemi içinde bu türden anlayış ve uygulamaların yerleşmesi gereklidir. Çocuklarımızın çağdaş, yeniliğe açık, yaratıcılıklarını or-

taya koyabilen, araştırmacı ve üretken olabilmeleri, kısaca kendilerini gerçekleştirmeyi öğrenmeleri için onlara ihtiyaç duydukları gelişme ortamlarını ve kaynaklarını sağlamak zorundayız. Eğitim sistemi içindeki kütüphanelerin geliştirilmesi ve bu konuda toplumsal bir duyarlılığın oluşması bu kurumlarda yaşanması zorunlu bir değişimin başlangıç noktasını teşkil etmektedir.

Tüm bu gerekçeleri ve gerçekleri önemseyen bir grup okul kütüphanecisi, mesleki bir sorumluluk duygusu içinde, önce düşünsel anlamda bir birliktelik ve tartışma süreci başlattılar. Çeşitli tartışma ve görüş alışverişinin ortaya çıkardığı temel sonuç, işbirliği ve paylaşım dayalı olarak hep birlikte bir şeyler üretmenin gerekliliği idi. İstanbul'daki meslektaşlarımızla birlikte, Ankara ve diğer bölgelerdeki arkadaşlarımızın da benzer şeyler düşündüğünü öğreniyorduk yazışmalarda. Bireysel ya da kurumsal olarak yapabildiklerimiz, başardıklarımız elbetteki önemliydi. Ancak, ortak sorunlarımız vardı ve bunların çözümüne bireysel yaklaşımlar yetmiyordu. Çözümlerin anlamlı bir parçası olmak, ülkemizde bolca örneğini gördüğümüz “**sadece şikayet etmek**” olarak ifade bulan, üretim sürecine katkı yapmadan eleştiri yapma gibi edilgen bir tutumdan daha değerli değil miydi? Yaşanacak bir işbirliği ve paylaşım süreci; ortak sorunların ortaya koyulması ve çözülmesinde, yeni projelerin yaşama kazandırılmasında ve topyekün kütüphaneciliğimizin gelişmesinde gerçek katkılar yapabiliyordu. Kütüphaneciliğimiz “**okul kütüphanecilerinin katkı ve deneyimlerinden**” yoksun kalmamalıydı.

Yine, “Türkiye’de kaç okul kütüphanesi mevcut, bunların nitelikleri nelerdir, iletişim bilgileri nedir?” türünden basit sorulara bile gerekli cevabı bulundurmayan bir ortamı yaşamak gerçekten düşündürücüydü. Mesleki eğitimin verildiği ilgili bölümler ile meslek örgütlerinde de bu yönde tatmin edici uygulamalar görülmemekteydi. O halde uygulamada görev yapan meslektaşlar, yani bizler kendimize sahip çıkmalıydık. Bu alandaki boşluk hepimiz için doldurulmayı bekliyordu.

Yukarıdaki düşünsel çerçeve içinde birlikte üretme/ birbirini tanıma fikrinin yaşama geçirilmesi çabasından hareketle, 22 Haziran 2002 tarihinde İstanbul'daki okul kütüphanelerinde görev yapan kütüphaneciler biraraya gelerek yaptıkları ilk toplantıda “**Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu (OKİG)**” nu oluşturdu- lar.

Grup, okul kütüphaneciliği alanına yönelik olarak; mesleki iletişimi geliştirmek, yaşanan sorunları tespit etmek ve çözüm yollarını araştırmak, yeni uygulamaların paylaşımını sağlamak suretiyle bir işbirliği kültürünün oluşumuna katkıda bulunmayı amaçlıyor. Türkiye'deki farklı bölgeler ve yapılarıdaki okullar ve ilgili kurumlara yönelik işbirliği çalışmalarını geliştirmek ve ülke genelinde konuyla ilgili duyarlılığın ve bilinçlenmenin gelişmesine katkıda bulunmak da grup amaçları arasında yer alıyor.

Söz konusu amaçlara yönelik olarak, mesleki toplantı ve etkinlikler düzenle-

me; Milli Eğitim Bakanlığı, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, medya kuruluşları vb. kurumlarla çeşitli düzeyde ve içerikte işbirliği çalışmalarını organize etme; okullarda görevli meslektaşlarımızın ihtiyaç duyduğu paylaşımlarda bulunma gibi aktivitelerin yaşama geçirilmesi hedefleniyor. Grup, tüm çalışmalarındaki iletişimi ve paylaşımı internet üzerindeki haberleşme listesi aracılığı ile sağlamakta, gündem konuları, öneriler, kararlar ve sonuç raporları yine bu liste üzerinden paylaşılmaktadır. Haberleşme listesinin düzeyli ve etkin, amaca dönük kullanımı ayrıca dikkat çekmektedir. [okul_kutuphanecileri@yahoo.com]

Grup, ilki yukarıda belirtildiği üzere 22 Haziran 2002 ve ikincisi 9 Kasım 2002 tarihlerinde olmak üzere iki toplantı gerçekleştirdi. Son derece etkin ve verimli geçen toplantılarda dile getirilen ve aşağıda özet olarak yer alan görüşler ve öneriler ile alınan kararlar rapor formatına dönüştürülerek bir belge niteliği kazandırıldı. Söz konusu raporlar meslektaşlarımızla, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri ve mesleki kuruluşlarla paylaşıldı.

İlk Buluşma : 22 Haziran 2002 [Özel Eyüboğlu Koleji]

İlk toplantıya aşağıdaki okullarda görevli, yaklaşık 30 meslektaşımız katıldı:

Alman Lisesi, Fevziye Mektepleri Vakfı Işık Okulları, HEV Özel Kemerköy Okulları, İstek Vakfı Özel Acıbadem Lisesi, Koç Lisesi, Özel Eyüboğlu Koleji, MEF Okulları, Özel Basınköy Okulları, Özel Irmak Okulları, Özel Tepe Koleji, Robert Koleji, TED İstanbul Koleji, Terakki Vakfı Okulları.

Toplantı gündeminde yer alan konu başlıkları :

- Tanışma ve açılış konuşması
- Ulusal konferans hakkındaki görüşler
- Bilgi formlarının oluşturulması ve organizasyonu (okul kütüphaneleri bilgi formu ve okul kütüphanecileri bilgi formu)
- İşbirliği alanları / olanakları
- Belge bilgi yönetimi bölümü ve türk kütüphaneciler derneği ile işbirliği olanakları ve beklentiler
- Güncel konular (özlük hakları, milli eğitim bakanlığı toplam kalite Çalışmaları ve okul kütüphaneleri, diğer konular)
- Okul kütüphaneciliğine yönelik web sayfası çalışması (içerik önerileri)
- Bir sonraki toplantı planlanması
- İstanbul okul kütüphanecileri grubu temsilcilerinin seçilmesi
- Sonuç raporu (uzlaşma metni)

Görüşmeler sonrasında aşağıdaki kararlar alındı: Söz konusu kararlar özet olarak aşağıda yer almaktadır;

1. İstanbul'daki (Marmara Bölgesi'ni de kapsayacak biçimde) deneyimlerin paylaşılmasına yönelik bir toplantının 2002-2003 öğretim yılı ara tatilinde gerçekleştirilmesi.
2. Daha önce sıralanan etkinliklerin gerçekleşmesinden sonra, 2003-2004 öğretim yılı başlamadan önceki tatil dönemi içinde diğer bölgelerdeki meslektaşlarımızla da görüşülerek, İstanbul'da Ulusal Okul Kütüphaneciliği Konferansı gerçekleştirilmesi.
3. Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu'nun genişlemesi ve tanıtımı aktivitelerinde görevli arkadaşlarımızın görev bölgelerindeki okul kütüphaneleri hakkında bilgi toplama sürecine katkıda bulunmaları, formlar aracılığı ile derlenen bilgilerin grup temsilcilerine ulaştırılması.
4. Okul Kütüphaneleri Arası Ödünç Verme Sistemi'nin kurulması ve gerekli alt yapının biran önce gerçekleştirilmesi.
5. Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu'nun Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi ile sıkı bir işbirliği içinde çalışmalar yapması, ancak ayrı bir oluşum olarak varolması.
6. Özlük hakları ve statü konusunun ayrı bir toplantıda detaylı bir biçimde tartışılıp, sonuçların, diğer bölgelerdeki meslektaşlarımızın da görüşleri ile birleştirilip üzerinde uzlaşılan bir metin halinde toplanması ve bu sonuçların yetkili mercilere (MEB vb.) ulaştırılması.
7. Grubun isminin "**Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu**" olması.
8. Çeşitli okullardaki meslektaşlarımıza ulaşmanın bu oluşum ve etkinlikleri hakkında bilgi vermek bir haberleşme listesi oluşturulması ve arkadaşlarımızın haberleşme listesine üye yapılması.
9. Okul kütüphaneciliği alanına yönelik olarak, portal niteliğinde bir web sitesi oluşturulması.

Bu kararları ardından, süreci daha etkili kılmak ve hızlandırmak için gerekli aktiviteleri yapmak üzere grup temsilcileri seçildi.

İkinci Buluşma : 9 Kasım 2002 [FMV Özel Işık İlköğretim Okulu]

Ana teması "*ilk toplantıda ele alınan konuların yaşama geçirilmesi*" olarak belirlenen toplantının gündemi de bu paralelde oluşturuldu. İlk toplantıda içeriği belirlenen ve okul kütüphaneleri rehberi oluşturmaya yönelik "**Okul Kütüphaneleri Bilgi Formu**" tamamlanarak katılımcılara dağıtıldı, böylelikle ilk formlar derlenmiş oldu.

Toplantı öncesi hazırlanan ve ilgili tüm kişileri bilgilendirmek ve konuyu gündeme getirmek amaçlı "**Basın Duyurusu**" çalışması sonuçlarını verdi. Toplantı hakkında basında ve internet ortamında haberler yer aldı, toplantıyı izlemek üye-

re Radikal Gazetesi'nden bir gazeteci aramıza katıldı. Kendisine grup çalışmaları ve okul kütüphaneciliği hakkında çeşitli bilgi ve dokümanlar verildi.

Katılım açısından da bir gelişme ve çeşitlilik söz konusuydu. Bu toplantıya okul kütüphanelerinde çalışan meslektaşlarımızın yanısıra, öğretmenler, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencileri, bir kütüphane otomasyon programı üreticisi ve yayın dağıtımını yapan bir firmadan da temsilcilerin katılması, çeşitlilik ve işbirliği adına son derece sevindiriciydi. İstanbul dışından (Zonguldak) bir meslektaşımızın da yer alması bu tabloyu ayrıca zenginleştirmiş oldu.

Grup çalışmalarının etkin hale getirilmesi ve geleceğe yönelik yapılanma ve stratejileri içeren bir “**Yapılandırma Projesi**” nin de sunulduğu toplantıya, aşağıda belirtilen çeşitli okul ve firmalardan 36 kişi katıldı;

Okullar : FMV Erenköy Işık İlköğretim Okulu, FMV Özel Ayazağa Işık Lisesi & İlköğretim Okulu, FMV Özel Işık İlköğretim Okulu (Nişantaşı), FMV Özel Işık Lisesi, HEV Özel Kemerköy Okulları, Irmak Okulları, İstek Özel Kemal Atatürk Lisesi, Kültür Lisesi, Özel Anabilim Koleji, Özel BJK Koleji, Özel Eyüboğlu Çamlıca İlköğretim Okulu, Özel Eyüboğlu Koleji, Özel Gökdil Lisesi, Özel Tek Okulları, Özel Uğur Koleji, Özel Yüzyıl Işıl Lisesi, Robert Lisesi, Selim Pars Koleji, Tarhan Koleji, TED İstanbul Koleji, TED Zonguldak Koleji, Terakki Vakfı Okulları, 23 Nisan İlköğretim Okulu **Firmalar :** Yordam 2001, TÜR-DAV **Basın :** Radikal Gazetesi **Öğrenciler:** İ.Ü.E.F. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencileri

Toplantı gündeminde aşağıdaki konu başlıkları yer aldı;

- Tanışma ve açılış konuşması
- Grup faaliyetleri hakkında kısa bilgiler
- Okul kütüphanecileri İstanbul grubu yapılandırma projesi
- 1.Toplantıda ele alınan konuların yaşama geçirilmesine yönelik çalışmalar ve değerlendirmeler
  - Okul kütüphaneleri bilgi formu
  - Kütüphaneler arası ödünç verme sistemi
  - Öncelikli çalışmaların belirlenmesi
  - Diğer çalışmalar
  - Okul kütüphaneciliğinde kim kimdir ?
  - Türk Kütüphaneciler Derneği/İstanbul Şubesi ile ilişkiler
  - Ulusal konferans hakkında
- Güncel konular & mesleki gelişmeler
  - Kütüphane istatistikleri (MEB & DİE çalışmaları)
  - Kaynak önerileri çalışmaları – örnekler
  - Okul kütüphanecilerinin çeşitli toplantılara katılımlarının teşviki

- Bir sonraki toplantı hakkında bilgiler
- Kapanış

Gündem maddelerinin tamamı görüşülerek bazı kararlar da alındı. Bu kararlar özet olarak aşağıda yer almaktadır:

1. Okul Kütüphaneleri Rehberi/Veritabanı oluşturmak üzere hazırlanan “**Okul Kütüphaneleri Bilgi Formu**” kabul edilerek kullanılmasına karar verildi.
2. Bilgi formu'nun dağıtılması/derlenmesi sürecinde resmi kişiliğe sahip Türk Kütüphaneciler Derneği ile sıkı bir işbirliği içine girilerek, sözkonusu form çalışmasının dernek aracılığı ile dağıtılması/derlenmesi hususunda dernekle görüşülmesine ve olanakların araştırılmasına karar verildi. Ayrıca, formun haberleşme listesiyle paylaşılarak; liste üzerinden, belirlenecek bir grup temsilcisinde toplanması kararlaştırıldı.
3. İlk toplantı sırasında liste üyeliği genişletme ve grup tanıtımı konularında yapılan ve çevre okulları kapsayan işbölümünün, bilgi formunun derlenmesi çalışmasını da kapsayacak biçimde sürdürülmesine karar verildi.
4. Resmi bir yapı oluşuncaya kadar, kütüphanecilerin kendi içlerinde fiilen “Kütüphaneler Arası Ödünç Verme” uygulamasını başlatmaları görüşü benimsendi. Buna göre, okul kütüphanecileri gayriresmi olarak ödünç verme sistemini başlatacaklar. Uygulamada bu yaklaşım benimsenirken, bir yandan da her okul kütüphanesi kendi ödünç verme politikasını belirlemeye ve üst yönetimleri bu konuda bilgilendirmeye çalışacak ve web alt yapılarını hazırlamaya çalışacaklar.
5. Kütüphaneler/kütüphaneciler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi gerektiği, bu sürecin sonucu olarak satın alma konusunda beraber hareket etmenin yararlı olacağı, bu durumun da yayınevi/dağıtımıcılar karşısında, önemli satın alma avantajları sağlayacağı, dolayısıyla kütüphane satın alma bütçelerinde olumlu girdiler sağlayacağı vurgulandı.

Grup çalışmalarının, katılımcılara uygulanan “**Öncelikli Çalışmalar Listesi**” nin aldığı biçime göre gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı.

2003 Kütüphane Haftası etkinlikleri için TKD İstanbul Şubesi ile görüşülüp, bu konunun detaylandırılması kararlaştırılmıştır. Konu, temsilciler toplantısında ele alınacak ve gerekli işbirliği süreci başlatılacaktır.

Gerçekleştirilmesi öngörülen ulusal konferans ile ilgili olarak, yapılacak temsilciler toplantısında ayrıntıların görüşülmesi, gerekli kararların alınması ve çalışmalara başlama kararı alınmıştır. Bu süreçte tüm bölgelerdeki meslektaşlarımızın katkıları beklenmektedir.

Okul kütüphanecileri olarak, Milli Eğitim Bakanlığı ve Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yürütülen istatistik çalışmalarına destek verilmesi, gerekli bilgi-

lerin sağlanması ve grup olarak konuyla ilgili bilgilerin paylaşılması görüşleri dile getirildi.

Grup olarak; okul kütüphaneleri, öğrenciler, eğitimciler ve ailelere yönelik kaynak önerileri listelerinin hazırlanmasının önemli bir çalışma olduğu ve bir boşluğu dolduracağı vurgulandı (kitap, kitap dışı belgeler ve internet kaynakları hakkında öneriler).

Grubun gerçekleştireceği bir sonraki toplantının, “deneyim paylaşımı” niteliği taşıması gerektiği görüşü dile getirildi.

Katılımcıların eğilimini içeren “Öncelikli Çalışmalar Listesi” ve ilk toplantıda alınan karar gereği yapılacak bu toplantıda, konu başlıklarından birincisinin “Statü ve Çalışma Koşulları” olması benimsendi.

Grubun bir sonraki toplantısının, 22 Şubat 2003 Cumartesi günü, Özel Irmak Okulları Kütüphanesi'nin evsahipliğinde gerçekleştirilmesine karar verildi.

Bir Gelenek Oluşuyor ... Üçüncü Buluşma : 22 Şubat 2003 [Özel Irmak Okulları]

Gerçekleştirilecek üçüncü toplantı daha öncekilerden farklı bir nitelik taşıyacaktır. İlk iki toplantıda okul kütüphaneciliğinin yaşadığı sorunlar, yapısal ihtiyaçlar ve çözüm yollarının ortaya çıkarılmasına çalışılmıştı. Bu toplantı ise okul kütüphanelerindeki çeşitli mesleki uygulamaların aktarıldığı “**deneyim paylaşımı**” niteliğindedir. Böylece aşağıda yer alan konu başlıklarında farklı okul kütüphanelerinde hangi uygulamaların varolduğunun bir anlamda fotoğrafının çekilmesi amaçlanmaktadır. Toplantının ikinci bölümünde ise, her ortamda dile getirilen “**Çalışma Koşulları ve Mesleki Statü**” başlıklı bir forum gerçekleştirilecek ve burada varılan sonuçlar bir rapora dönüştürülerek ilgili kurumlarla paylaşılacaktır.

Deneyimlerin aktarılacağı konu başlıkları ;

- Bilgi okuryazarlığı / araştırma teknikleri & bilgiye erişim dersi
- Teknik işlemler
  - Konu başlıkları uygulamaları
  - Sınıflama
  - Demirbaş kayıtları yönetimi
- Otomasyon uygulamaları
- Toplam kalite yönetimi
- Bireysel / diğer uygulamalar

Grup Stratejileri ve Projeler

OKİG, okul kütüphaneciliği alanına yönelik olarak bir işbirliği ve paylaşım yaklaşımını çerçevesinde ülkemize özgü ihtiyaçları ve dinamikleri dikkate alan uygulamalar ve projeler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Projeler, uygulamalar ve etkinlikler ihtiyaçlardan kaynaklanan, pragmatik ve çözüme dönük olacaktır. Grup üyeleri; katılımcılık, işbirliği kültürü, bireysel farklılıklara saygı ve üretkenlik gibi çağdaş ilkeleri önemsemektedirler. Bugüne kadarki çalışmalarda gözlenen temel yaklaşım, alanımıza yönelik çözüm bekleyen önemli sorunlar olduğu ve bu sorunların ilgili tüm kişi ve kurumlarla yaşanacak anlamlı bir işbirliği ve katkı süreci ile çözülmesinin mümkün olduğudur.

Grup, ilgi alanına yönelik sorunların tespiti, çözüm önerilerinin ortaya konulması, deneyimlerin paylaşılması gibi konularda düşünsel ve uygulayıcı katkılar yapmayı amaçlamaktadır. Tüm bu çabalarda, “**bireysellik**” ten daha öte “**ortak akıl**” yönlendiriciliği temel bir strateji olarak benimsenmelidir. Bu, aynı zamanda tüm çalışma ve aktivitelerde “**kişisellikten uzak**”, ilkelerde birleşme arzusu taşıyan yaratıcı katkıların ortaya konulması anlamına gelmektedir. Yine bu yapıda “**her bir bireyin yapacağı katkı önemlidir/önemsenmelidir**” anlayışının var olduğu görülmektedir.

Gerçekleştirilen ikinci toplantıda, katılımcıların öncelik tanıdıkları çalışmaların listesi oluşturulmuştur [Ek: 1]. Grubun öncelikli çalışmaları katılımcılarca ortaya konan bu konular çerçevesinde şekillenecektir. Öncelikli çalışmaların yaşama geçirilmesine yönelik çabaların ardından, etkinliğin artırılması, işbölümünün yaygınlaştırılması ve bir anlamda da daha detaylı çalışmalara yönelme gerekçeleriyle birlikte çeşitli ekiplerden oluşan bir grup yapısına dönüşüm de amaçlanmaktadır. Daha önce sözü edilen “**OKİG Yapılandırma Projesi**” bu sürece yönelik önerileri içermektedir.

Grubun düzenlediği/düzenleyeceği çeşitli toplantılar ilgili tüm kesimler için bir buluşma, düşünce paylaşımı ve işbirliği ortamının yaratılması anlamına gelmektedir. Grup bölgesel, ulusal ve uluslararası toplantılar düzenleme ve bu toplantılara katılım gibi temelde mesleki iletişimin ve işbirliğinin geliştirilmesine dönük çabaları kütüphaneciliğimizin gelişmesine bir katkı olarak algılamaktadır.

Bu paralelde yapılan tüm toplantılarda dile getirilen ve OKİG tarafından 2003 yılı içerisinde gerçekleştirilecek “**Ulusal Okul Kütüphaneciliği Konferansı**”nın planlama çalışmaları başlatılmış olup konuyla ilgili detaylar daha sonraki tarihlerde meslektaşlarımıza iletilecektir.

Gelinen noktada ele alınan ve çalışmalarına başlanılan ilk proje, daha çok mesleki iletişimi güçlendirmeye yönelik olan ve hazırlanması planlanan **Okul Kütüphaneleri Rehberi**'nin altyapısını oluşturacak “**Okul Kütüphaneleri Bilgi Formu**” [Ek:2] olmuştur. Ülkemizdeki tüm okul kütüphanelerini içermek üzere bu formun derlenmesi çalışmalarına başlanmıştır. Derlenecek bilgi formları,

daha sonra oluşturulacak ve okul kütüphaneciliği alanına yönelik olarak internet üzerinde yer alacak, portal niteliğindeki “Okul Kütüphaneciliği Web Sitesi” nde bir veritabanı uygulaması olarak yer alacaktır.

Bir diğer çalışma, yine mesleki iletişimi güçlendireceğine inandığımız ve yukarıda adı geçen web sitesi uygulaması olacaktır. Gerçekleştirilen birinci toplantı ve temsilcilerin yaptıkları hazırlık toplantılarında böyle bir web sitesinin içeriğinin nasıl olacağı/olması gerektiği tartışılmış, site içinde yer alması muhtemel içerik başlıkları tesbit edilmiştir. Bu projenin tüm meslektaşlarımızın katkıları ile yaşama geçirileceğine ve gelişeceğine inanıyoruz.

22 Şubat 2003 tarihinde gerçekleştirilecek OKİG üçüncü toplantısıyla birlikte, mesleğimize yönelik olarak ülkemizde ilk kez uygulanacak olan ve meslektaşlarımızın ilgiyle karşılayacaklarını düşündüğümüz yeni bir projenin ilk çalışmaları başlayacaktır: **Deneyim Paylaşımı Veritabanı Projesi**. Bu proje sonuçları da geliştirilecek web sitesinde bir veritabanı uygulaması olarak yer alacaktır. Mesleki alanda yaşanan deneyimlerin yazılı ve erişilebilir kılınmasını amaçlayan bu çalışmaya yönelik bir bilgi derleme aracı olarak “**Deneyim Paylaşımı Bilgi Formu**” geliştirilmiştir. Formun ilk örnekleri yapılacak üçüncü toplantıda derlenmiş olacaktır.

Aşağıda, grubun gelecekte gerçekleştirmeyi amaçladığı diğer bazı projeler hakkında kısa bilgiler yer almaktadır.

Okul Kütüphaneciliği Bülteni : Meslektaşlarımızın gerek birbirleriyle gerekse eğitim ve kütüphanecilikle ilgili tüm kesimlerin arasındaki işbirliği, deneyim ve bilgi paylaşımı sürecine katkı sağlamayı amaçlayan bu çalışma ile ;

- Alınan kararların
- Gerçekleştirilen çalışmaların
- Projelerin
- Mesleki yenilik ve eğilimlerin
- Mesleki haberlerin

paylaşılması, ayrıca bölgeler arasındaki iletişimin geliştirilmesi, meslektaşlarımızın yayın ve araştırmaya teşvik edilmesi, çeşitli öneriler listelerinin duyurulması da amaçlanmaktadır.

Ziyaretler - Konuklar Programı : Bu çalışma, toplumla ve çeşitli kişi ve kuruluşlarla işbirliğini geliştirme, okul kütüphaneciliği hakkında bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmaları amacıyla grup tarafından düzenlenecek halkla ilişkiler çalışmalarının bütününe ifade etmektedir. Bu amaçla, çeşitli kişi ve kurumlar ziyaret edilecek ve aynı şekilde alanlarında uzman ve yetkili kişiler konuşma yapma/birlikte çalışma amacıyla konuk edilecektir. Yine bu paralelde çeşitli fuarlara

katılım gibi etkinlikler de gerçekleştirilebilecektir. Mesleğe emeği geçmiş kişi ve kurumlara yönelik bir sorumluluk ve teşvik amacını taşıyan geleneksel olarak uygulanması düşünülen “Okul Kütüphaneciliği Ödülü” de bu aktiviteler arasında yer alacaktır.

Stajlar ve Alternatif Çalışma Biçimlerini (AÇB) Teşvik Programı : İş dünyasındaki son eğilimler ve çeşitli gelişmeler standart çalışma biçimlerinin yanı sıra yeni ve dinamik çalışma biçimlerinin giderek artan biçimde tercih edilmesini gerektiriyor. Ülkemizdeki her türden kütüphanelerin ve hatta bölümlerin bu eğilimi yaşama geçirmesi yararlı olacaktır. Grup, “staj” ve “stajyerlik” kavramlarının daha işlevsel ve her iki tarafı da dikkate alan bir yapıya kavuşturulmasının gerekliliğine inanmaktadır. Kütüphanelerimiz gerçekleştirmeyi planladıkları çalışmalarında stajyerlik ve AÇB’lerden (part-time çalışma, dönemsel [contemporary] daha fazla yararlanmalıdırlar. Bu biçimde istihdam edilecek kişilerin çalışma koşulları ve hakları gerektiği biçimde yeniden düzenlenmelidir. Mesleki eğitimin verildiği bölümler, öğrencilerin staj çalışmalarını okul kütüphanelerinde yapmalarını teşvik etmelidirler.

Kaynak Önerileri Programı : Ülkemizde bir meslek grubu olarak toplumsal çalışmalara yönelik önemli katkılar sağlayabilecek potansiyele sahip olduğumuz görülmektedir. Bu potansiyeli yaşama geçirmek adına, okullarda görevli meslektaşlarımıza, öğrencilere, öğretmenlere, okul yöneticilerine ve ailelere yönelik olarak; kitap, kitap dışı belgeler ve internet kaynaklarını içeren öneriler listelerinin hazırlanmasının önemli bir boşluğu dolduracağını düşünüyoruz.

Yaşam Boyu Öğrenim Programı : Grup, okul kütüphanecilerine yönelik sürekli gelişim amaçlı mesleki ve diğer tamamlayıcı konularda eğitimler, konferanslar, kurslar düzenlemeyi, meslektaşlarımızın bu etkinliklere katkıda bulunmalarını ve katılımlarının çoğalmasını teşvik etmeyi ve bu türden gelişim/işbirliği ortamları oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, özellikle devlet okullarındaki kütüphanelerde çalışan, ancak mesleki eğitim sürecine katılmamış olan –sayıları hiç de azımsanmayacak düzeydeki – arkadaşlarımıza yönelik bilgi ve deneyim paylaşımını çalışmaları da gerçekleştirilecektir. Ayrıca, meslek eğitimi görmüş arkadaşlarımızın mevcut bilgilerini bütünleyen gerek mesleki, gerekse farklı konu alanlarında çeşitli programlar gerçekleştirilebilecektir.

Bağış Destek Programı : Bu programda; okul kütüphanelerine yönelik olarak, bağışa ihtiyaç duyan kütüphaneler ile bağış yapmak isteyen kurum, kişi ve kütüphaneleri buluşturmak amaçlanmaktadır. Bu paralelde; kişilerden kurumlara, kurumlardan kurumlara ve kurumlardan kişilere yönelik organizasyonlar gerçekleştirilebilecektir. Oluşturulacak web sitesi bu çabaları destekleyecektir.

Değişim Destek Programı : Grup, çeşitli yapı ve nitelikteki okul kütüphanelerinin içerdikleri ve fazla nüsha olarak adlandırılan çeşitli kaynak ve materyallerin değişimini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Oluşturulacak web sitesi aracılığı ile bu konudaki iletişim sağlanacak, belki de bu konuyu daha biçimsel ve etkin olarak ele almaya yarayacak “Okul Kütüphaneleri Kaynak Değişimi Veritabanı” geliştirilecektir.

Sonuç niyetine...

Son derece içten ve özverili bir biçimde başlatılan ve yürütülen OKIG çalışmalarının mesleğimiz adına önemli katkılar sağlayacağına inanıyoruz. Katılımcıların üretmeye yönelik isteklilikleri ve katkıları ile grup çalışmaları hakkında farklı kişi ve kurumlardan aldığımız olumlu geri iletiler son derece sevindirici ve teşvik edicidir. Hep birlikte daha iyiyi bulma yolundaki işbirliği, karşılıklı saygı ve anlayışa dayalı bir yaklaşımla ortaya konulacak çabalara ülkemizdeki tüm meslektaşlarımızı katkı yapmaya/katılmaya davet ediyoruz. Bir şeyleri sürdürmenin oluşturmak kadar anlamlı ve değerli olduğu gerçeği bizleri birbirimize daha çok yaklaştıracaktır.

Hep birlikte üretme ve paylaşma yolculuğuna çıkmaya ne dersiniz ?

Kaynakça

- Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu I.Toplantı Raporu : Görüşler, Öneriler, Kararlar.* (22 Haziran 2002, Özel Eyüboğlu Koleji). Haz. Osman Torun, Işıl İlknur Selvi, Sevim Cevizbaş. İstanbul
- Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu II.Toplantı Raporu : Görüşler, Öneriler, Kararlar.* (09 Kasım 2002, Fevziye Mektepleri Vakfı (FMV) Özel Işık İlköğretim Okulu). Haz. Osman Torun,
- Serap Özyurt, Zeynep Bayram. İstanbul
- Torun, Osman. (2002). *Okul Kütüphanecileri İstanbul Grubu Yapılandırma Projesi* (ppt. sunumu). İstanbul.[Sunum OKİG II. toplantısında sunulmuş olup, grup organizasyon yapısı ve gelecekteki yapılanma konularındaki önerileri içermektedir].

[Ek :1]

OKUL KÜTÜPHANECİLERİ İSTANBUL GRUBU [OKİG] ÖNCELİKLİ ÇALIŞMALAR LİSTESİ (*)

- 01- Çalışma yaşamı
- 02- Web sitesi geliştirme
- 03- İşbirliği çalışmaları
- 04- Halkla ilişkiler ve tanıtım çalışmaları

Öncelikler [Ayrıntılı Liste]

- 01- Okul kütüphanecilerinin çalışma koşulları ile ilgili sorunların tesbiti ve çözüm önerileri üretme : statü ve ünvan konuları
- 02- Mevzuat çalışması (güncelleme, uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi)
- 03- Web sitesi geliştirme (içerik oluşturma ve geliştirme)
- 04- Okul Kütüphaneleri Rehberi Veritabanı'nın oluşturulması ve geliştirilmesi
- 05- Mesleki toplantı ve organizasyonlar
- 06- Okul kütüphaneleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi
- 07- Bilgi ve belge yönetimi bölümleri ile diğer ilgili akademik kuruluşlarla işbirliği
- 08- Diğer mesleki kuruluşlarla işbirliği
- 09- İnternet üzerindeki haberleşme listesi üye sayısının arttırılması çalışmaları
- 10- Grubun tanıtımının sağlanması
- 11- Diğer bölgelerdeki okul kütüphanecileri oluşumlarını desteklemek ve işbirliği
- 12- İş ilanları izleme ve paylaşım
- 13- Özel okul dernekleri ve diğer eğitim organizasyonları ile işbirliği

Katılımcılar ayrıca aşağıdaki önerilerde bulunmuşlardır:

- Devlet okulları kütüphanelerine ulaşılması. Kütüphanecilerinin ve derneklerinin desteklenmesi. Okullarda görevli yönetici ve öğretmenleri kütüphanelerin önemi ve geliştirilmesi konusunda bilgilendirilmesi.
- Nitelik yönünden yararlı yayınların listelerinin ya da ulaşım yollarının kütüphaneciler arasında paylaşılması
- Mesleğe yeni başlayan genç arkadaşlarımız için önerilerde bulunulması ve uygulama alanındaki yeni gelişmelerin paylaşılması.
- Basın-yayın organları aracılığı ile konuya ilgi çekilmesi.
- Kütüphaneler arası işbirliğinin geliştirilmesi [örnek: maliyet avantajları oluşturma, ortak alımlar].

(*) Liste, ikinci toplantıya katılmış olan meslektaşlarımıza dağıtılan "Öncelikli Çalışmalar Kontrol Listesi " sonuçlarının grup temsilcilerinden Sayın Serap Özyurt tarafından değerlendirilmesi ile oluşturulmuştur.

[Ek :2] OKUL KÜTÜPHANELERİ BİLGİ FORMU**OKUL BİLGİLERİ**

OKİG BF 2002 - 01

Okul Adı	
Adres	
Telefon ve Faks	Tel : Faks :
Web Adresi	http://
Eğitim Sistemi (Kolej vb.)	
Nitelik	Özel Okul ( ) Devlet Okulu ( )
Okul Yöneticisi	
Öğrenci Sayısı	
Çalışan Sayısı	

OKUL KÜTÜPHANESİ BİLGİLERİ

Kütüphane Adı	
Adres	
Telefon ve Faks	Tel : Faks :
Web Adresi	http://
Kütüphane Yöneticisi	
Bağlı Olunan Üst Birim Adı	
Bağlı Olunan Üst Birim Yöneticisi	
Kütüphaneye Bağlı Birimler	Lise ( ) İlköğretim ( ) Anaokulu ( )
Toplam Çalışan Personel Sayısı	
Personel İsimleri ve Birimler	
Çalışma Gün ve Saatleri	
Yararlanma Koşulları	
Fiziksel Özellikler (Bina, Çalışma Alanı.)	
Kullanılan Otomasyon Programı/ları	
Donanım ve Teknik Olanaklar/Araçlar	

KÜTÜPHANE KAYNAKLARI

Koleksiyon Hakkında Genel Bilgi	
Koleksiyon Yapısı (Kitap, Dergi vb.)	
Bütçe (İsteğe bağlı alandır)	

*Formu Düzenleyen/Ünvanı**Düzenleme Tarihi*